

[Hans Hansen (Rørby).]

Det blev hævdet fra mange Sider, ikke mindst fra Handelens Side, at det vilde være farligt for det økonomiske Livs Ligevægt og desuden næppe vilde svare til Hensigten. Handelsstandens Fremhævelse af disse Argumenter afviste man fra Regeringsmagtens og Flertalspartiernes Side med at sige, at det var Spekulationsinteresser. Men Handelens Interesser er ikke Spekulationsinteresser i den Forstand, for Gud naade den Handelsstand, der spekulerer i Varer, som Husmødrene ikke vil købe, den kommer nemlig selv til at betale for denne Spekulations Fejlslag.

Hvorledes har da dette Hovedformaal virket, dette Hovedformaal at holde Kronen i Kurs? Har vi her i Landet ved Hjælp af Valutacentralen formaaet at holde Kronen i Kurs? Nej, det har vi ikke. Regeringen og Rigsdagens Flertal har endog direkte tilsidesat det, man sagde var Lovens Formaal, og slaaet Kroenen ned, de har ladet Hovedformaalet være fuldstændig ude af Betragtning, det viste sig meget snart, at Valutalovens Hovedformaal slet ikke var andet end Paaskud.

Et af de mest anvendte Udtryk til Forsvar for Regeringens Kontrol med Indkøb var og er fremdeles, at vi ikke kan købe mere, end vi har Valuta til. Det har imidlertid, især i den senere Tid, været meget klart, og vi har ogsaa haft haandgribelige Beviser derfor, at det, der er afgørende for, hvad vi kan købe, er, at vi har Varer at bytte med, saa man burde vist egentlig kunne vende Udtrykket om, saa det lød saadan: Vi kan ikke sælge mere til Udlandet, end Udlandet har solgt for til os.

Det har været dyrt for Landet, at Lovgivningen har sat Handelen under Kontrol og Regulering. Og saa ser vi i de sidste Dage, at Nationalbanken alligevel anvender banktekniske Midler ved Forhøjelse af Diskontoen med $\frac{1}{2}$ pCt., samtidig med at vi faar Meddelelse om, at Sverige kan udbyde et stort offentligt Laan til en Rente af under 3 pCt. og til en Kurs af 100, og vi ved, at den svenske Diskonto er $2\frac{1}{2}$ pCt. Denne Diskontoforhøjelse er under alle Omstændigheder i Strid med den Pengepolitik, Regeringen hidtil har ført. Hensigten maa jo være den at øve et Tryk paa Næringslivet herhjemme paa alle Virksomheder, hvad enten de arbejder med Eksport for Øje eller for det indenlandske Marked, og det lyder mærkeligt, naar den højtærede Handelsminister i sin Tale bebuder, at Valutaordningen har til Formaal at give den hjemlige Industri, der kon-

kurrerer med Udlandet, rimelige og gunstige Vilkaar, men særlig underligt, synes jeg, ser det ud, at vi, samtidig med at Handelsministeren staar her i Rigsdagen og bebuder en Fortsættelse af Industriens særlig gunstige Vilkaar, faar en lakonisk Meddelelse fra Nationalbanken om, at Nationalbanken har forhøjet Diskontoen, og det gør ikke Sagen bedre, at Ministeren ogsaa meddeler, at hverken Handelsministeren eller Regeringen overhovedet vidste noget om, at en saadan Forhøjelse vilde komme. Der er af flere ærede Talere herfra gjort Bemærkninger herom, som jeg ganske tiltræder.

Jeg tror, man kan sige, at drager man en Sammenligning med andre Lande, og særlig med de andre skandinaviske Lande, maa man sige, at Valutaloven ikke har løst den Del af sin tresidede Opgave, der angaar det valutariske. Ser vi paa den beskæftigelsesmæssige Side af Sagen, saa er det paa dette Omraade, de store Ord og den rosende Omtale af Valutaloven og Valutacentralen har lydt. Her har vi hørt alt Pralet om, at det, det gjaldt om, var at skaffe Arbejde.

Nu er det altid vanskeligt at drage Slutninger om, hvad der vilde være sket, hvis ikke det og det Forhold havde været til Stede, og det er ogsaa vanskeligt at sammenligne helt objektivt Forholdene i forskellige Lande, men i hvert Fald har Sverige, som er uden Valutacentral, meget mindre Arbejdsløshed end Danmark for Tiden, og det ser ogsaa meget mærkeligt ud, at Letland, som vi ved er slaaet ind paa en mere rationel Frihandelspolitik, melder om ligefrem Mangel paa Arbejdskraft og har indført Arbejdskraft. Mærkeligt for dem, der ikke tør tro paa Frihandelsideen, synes jeg det maa være at se paa disse Forhold.

Tager vi vor egen Arbejdsløshed 1928—31 inklusive og 1932—35 inklusive, altsaa i de 4 Aar, før Valutacentralen blev indført, og i de 4 Aar efter, saa var der her i Danmark ifølge Arbejdsgivernes Haandbog i 1928—31 et Gennemsnitsarbejdsløshedstal paa 46 380, medens der i Perioden 1932—35 var et Gennemsnitsarbejdsløshedstal paa 88 700. Det vil altsaa sige, at Arbejdsløsheden her i Landet i de 4 Aar efter Valutacentralens Gennemførelse har været omtrent dobbelt saa stor, som før Valutacentralen blev gennemført.

Nu ved jeg, at det hævdes, at Arbejdsløsheden har været nedadgaaende fra 1932, nemlig fra et Gennemsnitstal i 1932 paa 99 500 til 76 200 i 1935, men denne nedadgaaende Linie er netop stærkere i de Lande,